

Dokumentation från Södertörns rådslag 2010: Ledarskap i ett attraktivt Södertörn

Tid och datum: 25 mars 2010

Plats: Aulan Södertörns högskola, Flemingsberg, Huddinge

Inledning, föreläsning och panelsamtal

Det 15:e rådslaget öppnades av **Daniel Dronjak Nordqvist**, kommunstyrelsen ordförande i Huddinge kommun, och **Ingela Josefsson**, rektor på Södertörns högskola.

Moderator för årets rådslag var **Soledad Piñero Misa** som passade på att säga några ord om dagen och vad den innebar för henne.

Göran Carstedt höll i dagens första föredrag och temat var *Att skapa en hållbar framtid – vår tids största ledarskapsutmaning*.

Ledarskap var enligt Göran bland annat ”att skapa ett varumärke”. Han menade att det är ett löfte (samhällslöfte, kundlöfte, medarbetarlöfte osv.) det handlar om förtroende och detta är en färskvara. Samtidigt handlar det om att bjuda in till förändring, något meningsfullt. Framtiden är inte förutbestämd utan ska skapas. Den viktigaste frågan blir då, vilken framtid vill vi vara med och skapa? För vi måste skapa den tillsammans! Ett steg i denna riktning är att skapa lärande organisationer, det finns otroligt mycket att lära ute bland kunder, medborgare osv. Och i ”den nya logiken” är det kunskap och idéer som är de viktiga resurserna, och fördelen med kunskap och idéer är att ”ju mer man delar desto mer har man”.

Arbeta är bra men samarbeta är snäppet bättre.

Göran menar också att det bör vara en bärande idé som håller ihop arbetet. Vi behöver en idé att samlas kring, och vad vi än gör, vad än projektet är ska det också stämma överens med den tid vi lever i. Hur går vi då från ord till handling? Göran menar att vi måste skapa oss en vision om nolltolerans och sedan försöka jobba oss fram till den, även om vi idag inte vet hur. Vi behöver inte veta hur för att bestämma oss för vad!

En av dagens utmaningar är enligt Göran energi- och klimatfrågan. De viktigaste och största medierna i världen har beskrivit problemet med klimatet och energiförbrukningen idag. Detta går inte att bortse från. Perioden av billig olja är på väg att ta slut, oljan sinar. Idag baserar vi vårt levnadssätt på olja i form av transport, energi osv. Men vi har ingen olja i väst och snart tar oljan slut. Vad gör vi då? Vi måste tänka om helt och hållet. Vi behöver anamma ett cirkulärt tänk istället för linjärt som vi har idag. Vi ska leva i harmoni med naturen, inte försöka erövra den. Vi måste skapa ett slutet system utan avfall.

Intressanta frågor som dök upp från publiken var:

1. Hur får vi mindre företag att driva mot hållbar utveckling?
2. Skulle vi kunna skapa en enhet eller grupp som kan hjälpa mindre företag och egenföretagare att jobba fram hållbara företag eller företag inriktade mot hållbar utveckling?
3. Löser inte problemet sig självt när oljan tar slut?

Sedan var det dags för ett Panelsamtal – Ledarskap i ett attraktivt Södertörn.

Deltagare var: **Per Unckel** Länsstyrelsen Stockholms län, **Ingela Josefsson** Södertörns högskola, **Fredrik Saweståhl** Tyresö kommun, **Anna Ljungdell** Nynäshamns kommun, **Tobias Porserud** Tekniska högskolans studentkår, **Christina Sundqvist** Glömstapoolen AB och **Johan Widström** Dagon AB.

Soledad Piñero Misa började med att ställa en öppen fråga till panelen om hur vi kan få ett hållbart Södertörn. Deltagarna fick var och en svara på denna fråga och det var intressant att notera de olika infallsvinklarna deltagarna hade.

Anna Ljungdell belyste frågan ur ett politiskt perspektiv och menade att politikerna måste sluta avkräva varandra på svar kring hur saker och ting ska göras och börja jobba mycket mer tillsammans. Samarbete ska vara i fokus. På Södertörn har vi kommit en bit på vägen och vi har lyckats få till ett bra samarbete kring miljöfrågor bland annat, menade Anna.

Tobias Porserud som deltog i egenskap av studentrepresentant menade att hållbar utveckling behöver inkorporeras i alla utbildningar. Det ska vara en integrerad del av alla utbildningar på alla nivåer.

Ingela Josefsson belyste också frågan ur ett utbildningsperspektiv men pratade mer om vikten av det kritiska tänkandet i skapandet av ett hållbart samhälle. En viktig sak som högskolan jobbar mycket med är att få studenterna att lära sig ett kritiskt tänkande. Träning i kritiskt tänkande skapar ledare och detta präglar arbetet och utbildningarna på högskolan, menade Ingela.

Men alla ser inte miljöfrågorna som något positivt idag menade Per Unckel och lyfte problematiken med hur företag idag ser miljöansvar som något enbart kostsamt. Han påstod istället att miljöomställningen är en tillväxtnöjlighet och inte ett hot. Att vara miljövänlig kan vara lönsamt.

Hur kan då näringslivet bidra till denna utveckling? Johan Widström menade utifrån fastighetsägarnas perspektiv att fastighetsbolagen har börjat vakna när det gäller miljöbyggen. Idag finns det Green Buildings osv. Men man kan ta det ett steg längre genom att skapa möjligheter för hyresgäster att ha nära till miljövänliga alternativ vad gäller resande (nära till kommunikationer m.m.). En bra utveckling skulle, enligt Johan, kunna vara att skapa videokonferensrum där företag som finns i fastigheterna kan hålla distansmöten utan att behöva resa långt.

Hållbar utveckling handlar inte enbart om miljö påpekade Fredrik Saweståhl och gjorde en koppling till Göran Carstedts presentation om hur Kina jobbar med miljöfrågorna. Fredrik menade att alla delar i hållbar utveckling måste gå hand i hand. Kina är väldigt bra på miljösidan, men till vilket pris? De är mycket sämre på mänskliga rättigheter osv.

Hur gynnar man samarbete inom Södertörn vad gäller arbete och skola? På denna fråga, ställd av publiken, svarade Fredrik Saweståhl att konkurrens är bra, det skärper kvalitet och utbildning. Men när det kommer till högutbildad arbetskraft har vi kanske ett problem på Södertörn och där finns det väl en risk i att konkurrera med varandra om denna arbetskraft.

Anna Ljungdell tyckte också att konkurrens var viktigt, det svåra däremot är att lägga ner det som inte fungerar bra. Framtidens melodi är att ta vara på det som de olika delarna av Södertörn är bra på och våga lära av varandra. Varken ungdomar eller företag är kommunalt förankrade, de struntar i gränsdragningen, utan det är vi politiker, menade Anna, som känner oss bundna till dessa gränser och om vi ska lyckas måste även vi ta oss ur detta och se oss som en och samma region.

Samtidigt får det inte bli en för stor ”Södertörnsfixering” påpekade Per Unckel och menade att det handlar om helheten i Stockholm och hur vi alla i *hela* regionen kan samarbeta för att få fram ett hållbart samhälle. Regionen är en del av ett län.

Soledad Piñero Misa frågade vad som gör att fler startar företag i Södertörn? Tobias Porserud tyckte näringsliv och forskning behöver komma närmare varandra. Tröskeln mellan arbete och utbildning måste minska och detta kan göras genom att bland annat få in mer av detta i utbildningarna. Men det krävs även politiskt mod och innovativa satsningar menade Anna Ljungdell. Vi måste våga säga ”jo det går”, vi måste våga prova nya saker och gå före, samt våga prata mer om vad vi gör, våga skryta om det.

Per Unckel avslutade paneldebatten med att tillägga vilka styrkor Södertörnsregionen har. Och han menade att dessa var:

- kunskap
- företag
- invandrare

Två föreläsningar

Pirjo Lahdenperä höll i dagens andra föredrag och temat var *Interkulturellt ledarskap*.

Utmaningen är: Hur jobbar vi i samhället för att kunna skapa och underhålla bikulturella och flerkulturella identiteter. Som ledare behöver vi tänka på hur våra organisationer ser ut vad gäller mångfald. I grupper och organisationer finns både synliga och osynliga aspekter. De synliga är oftast mål och verksamhetsplaner m.m., medan de osynliga aspekterna ofta är relationer, grupperingar, värderingar och normer m.m. Vi behöver belysa de osynliga aspekterna för att också kunna jobba med dessa (alltså det som finns under ytan).

Pirjo lyfte fyra viktiga aspekter av interkulturellt ledarskap, vilka var:

1. Analys av organisationskulturen och värderingar – fördelning av makt och resurser
2. Förändringskunskap och processkunskap – ”motstånd” – utomstående ögon och stöd
3. Interkulturell kommunikativ kompetens
4. Innovativ och problemlösande ledarskap (monokulturell säger nej, har aldrig hört talas om, kommer inte att fungera). En interkulturell säger oj vad roligt, detta måste vi prova, vilken utmaning osv).

Om vi tänker oss en region som är otroligt mångkulturellt så finns det en enorm resurs som vi inte använder. Vi har fortfarande monokulturellt tänkande och för att ändra detta så måste vi lyfta fram interkulturella personer som kan hjälpa till att förändra. Ett interkulturellt ledarskap leder i många fall till en framgång.

Ett bra exempel på en interkulturell ledare är Barack Obama.

Anders Gyhlenius höll i dagens tredje föredrag och temat var *Att ta ledarskap för framtiden*.

Anders Gyhlenius berättade om hur Ingvar Kamprad är som ledare och vad som gjort just honom till den ypperliga ledaren han är. Han menade att det är viktigt att ta ansvar för sin egen motivation, välja att vilja. Allt i livet är ett val, det enda undantaget är huruvida du ska födas. Positivitet och vilja övertrumfar kunskap. Planering är viktigt men verkligheten förändras och för att möta den nya verkligheten måste man gå tillbaka till planeringen och ändrar den efter de nya förutsättningarna.

Anders lyfte några saker som han menade var viktiga för att få till ett bra ledarskap:

- Ledarskap genom exempel
- Enkelhet
- Möta verkligheten
- Att vara på väg
- Kostnadsmedvetenhet
- Ödmjukhet
- Annorlunda
- Tillsammans och entusiasm
- Acceptera och delegera ansvar

Fyra workshops

Workshop 1: Entreprenörskap och nyföretagande

Deltagarna diskuterade entreprenörskap och nyföretagande utifrån tre frågor under ledning av Karolina Krön från Stockholms Handelskammare och Inger Wickbom från Nyföretagarcentrum Huddinge.

- Hur ska vi göra för att utveckla ett starkt näringslivsklimat som ger ett konkurrenskraftigt Södertörn?

Utveckla möjligheten till nätverk, skapa fler och informera mer och bättre om dem som redan finns. Skapa bättre förutsättningar för företagen att samarbeta och få information om varandra. Vi kan titta på vilka typer av företag vi vill ha och vart vi vill ha dem. Också våga tänka större. Företagen måste själva också ta ansvar för utvecklingen. Behoven som finns måste synliggöras för att kunna adresseras.

- Vad kan vi göra för att få fler att starta företag eller etablera sig på Södertörn?

Gemensam marknadsföring, förenkling av olika kommunala processer, utbyggnad av infrastruktur och bättre kollektivtrafik. Viktigt med en bra kommunal service. Vid större etableringar, samarbeta med andra regioner såsom Mälardalen med flera. Ordna mer mark (men inte för mkt fokus på detta dock). Det måste finnas en politisk vilja och ett politiskt mod att våga satsa. Måste våga se mer på sikt och inte enbart vad vi hämtar hem idag. Politiken måste ta på sig ledartröjan. Vi måste ta ställning tillsammans samt enskilt. Vi gynnar varandra och måste fortsätta göra det. (idag finns det dock för dåliga särintressen/incitament).

- Hur ska vi få fler företag att växa på Södertörn?

Varumärket Södertörn behöver ”sättas” och arbetas med. Infrastrukturen är en väldigt viktig fråga. Fler människor är också väldigt viktigt precis som kännedomen om det egna området. Handlar man i sin egen kommun?

Undanröja hinder för att skapa fler företag. Det måste vara tillåtet att sticka ut och det måste vara tillåtet att tjäna pengar.

Problemet generellt är att det är svårt för företag att växa överhuvudtaget. Regelverket behöver bli gynnsammare för små-/enmansföretagare. Svårt att gå från 1 till 5 personer i företaget. Det saknas produktionslokaler och verkstadslokaler på Södertörn. Inte fokusera för mkt på att ha så mkt nyföretagare som möjligt. Forskning pekar på att sambandet mellan högt antal företagande och tillväxt inte är så självklar.

Vi måste titta på hela systemet, skapa stödsystem för företag osv.

Att ur ett kommunalt perspektiv inte bara titta på hur vi får företag hit utan även titta på dem som redan finns. Företagen i olika branscher har olika förutsättningar.

Workshop, grupp 2: Kompetenshöjning – högskola och omvärld

Deltagarna hade tre frågeställningar att utgå ifrån i sina diskussioner, under ledning av Karin Nordh från KTH Centrum för hälsa och byggande och dessa var:

- Vilken kompetens behöver företagen från högskolan?
- Vart söker företagen kompetens? Vilka kanaler finns och används?
- Hur ska högskolan och företagen kommunicera?

Ytterligare tankar/frågeställningar som deltagarna bidrog med:

- Utmaningen för den hållbara utvecklingen kommer att kräva: sysselsättning, kompetens och utbildning.
- Hur kan företagen ta del av/ använda allt som kommer ut ur akademien, ex forskningsidéer?
- Hur tar vi hand om våra invandrars akademiska utbildning?
- Automationsingenjör på gymnasiet, kan vi samverka/klustra kring denna utbildning inom Södertörn?

Gruppen delades sedan in i tre mindre grupper för diskussioner kring frågorna. Resultatet av diskussionerna blev följande:

Utmaningar	Tankar kring
Det är svårt för företagen att kommunicera med högskolorna och för högskolorna att kommunicera med företagen.	<ul style="list-style-type: none"> - Skapa nya arenor, små arbetsgrupper – lära känna några nyckelpersoner. - Uppsatser/examensarbete: Kommunerna tar fram två förslag var kommunicerar dessa till högskolorna. Högskolorna åtar sig att hantera dessa om möjligt.
Högskola respektive företag lever i sina ”bubblor” och har inte tillräcklig kunskap om varandra.	<ul style="list-style-type: none"> - Högskolorna behöver ”paketera ” informationen om vilka utbildnings/samarbetsmöjligheter som finns. - Företagen behöver veta vad de vill vid kontakt med högskolan. - Företagen behöver se högskolorna som en resurs. - Högskolorna bjuds in/deltar vid ex. frukostmöten för näringslivet.
Hur utnyttjar vi varandras kompetenser?	<ul style="list-style-type: none"> Företagare som föreläsare på högskolan. Forskare berättar om sin verksamhet på företag. Trainee verksamhet. Se studenten som resurs (uppsatser, utredningar m.m)
Glappet mellan generationerna – en resurs.	Våga mötas! Se ungdomarna/studenterna som en resurs. Bygg nya broar.

Workshop, grupp 3: Innovativ besöksnäring

Tjugotalet deltagare diskuterade innovativ besöksnäring under ledning av Pia Forsberg, näringslivschef i Huddinge kommun. Goda exempel från Nynäshamn inledde, genom Pelle Hammarberg, Nynäs Kajak och Heidi Ekberg, marknads- och turistchef Nynäshamns kommun. Deltagarna diskuterade sedan olika sätt att utveckla besöksnäringen och kom fram till att fortsätta diskussionen vid ett annat tillfälle, då med fokus på samordning och

långsiktigt gemensamma åtaganden. Huddinge kommun tog genom Pia Forsberg och Fredrik Welander på sig att kalla till ett sådant möte.

Workshop, grupp 4: Utveckling av Tillverkningsindustrin

Bo Grankvist presenterade bakgrunden till workshopen. Av de produkter som brukas eller konsumeras på Södertörn tillverkas en allt mindre andel på Södertörn. En trend som ser ut att fortsätta om inget görs. Detta är till nackdel för regionen då tillverkningsföretag skapar underlag för tjänste- och serviceföretag. Avindustrialiseringen finns yttersta marginellt med i RUFs och andra program för regionen. ***Genom samverkan kan effekten av avindustrialiseringen minskas.*** Deltagarna presenterade sig och redogjorde för sin uppfattning av utvecklingen för tillverkningsindustrin på Södertörn.

Gemensamt konstaterades att lokaler och mark som är lämpliga för tillverkningsindustrin i allt högre grad tas i anspråk för bostäder, handel, kontor och logistik. Detta leder till en avindustrialisering av Södertörn med minskande antal arbetstillfällen. Ska regionen växa så måste södertörnskommunerna bygga mer bostäder, och dessa bör byggas i anslutning till befintlig bebyggelse. Tas industrimark i anspråk måste kommunerna erbjuda alternativ mark för tillverkningsindustrin

Kommunerna måste vara tydliga med vad de avser göra med industriområdena. Det är också viktigt att se till vad som är fastighetsekonomiskt lönsamt och effektivt markutnyttjande i centrala lägen. Det är viktigt att satsa på ett diversifierat näringsliv, inte ensidig satsning på kunskapsintensiva företag, detta för att alla kommuninvånare ska kunna finna meningsfulla arbeten. Viktigt att vi får fram synergier mellan akademi och näringsliv.

3 viktiga argument för samverkan: sysselsättning (tillverkningsindustrin skapar arbetstillfällen?), utbildning (vi behöver akademien) samt miljö. Särskilt från livsmedelsindustrin saknas samverkan med akademien.

Kommunen är medveten om markbristen. Kommunplanerarna anser det svårt att ha en viss typ av industriföretag i centrala lägen på grund av att miljölagstiftningen inte är anpassad till den moderna tillverkningsindustrin. Kommunerna måste sluta tänka kommungräns vid planeringen för att minska transporter för de produkter som vi brukar eller konsumerar, möjliggöra kortare resor till och från arbetet, öka antalet arbetsplatser i regionen, minska belastning på infrastrukturen samt minska belastning på miljön avseende bl.a. CO2

Fortsatt arbete

Då lokalfrågan för tillverkningsindustrin ansågs som mycket viktig bildades en arbetsgrupp med uppgiften att arrangera ett separat seminarium under hösten, efter valet, för att informera politikerna och utarbeta en arbetsplan med målet att

- värna befintliga lokaler och markområden för tillverkningsföretagen.
- tillskapa nya lokaler och ny mark för tillverkningsföretag.
- öka insikten om tillverkningsföretagens betydelse för sysselsättning och miljö.
- vända den negativa industritrenden på Södertörn.

Avslutning

Daniel Dronjak Nordqvist tackade alla deltagare för deras engagemang och sa att det har varit en bra dag och att vi klivit fram i många frågor.

Nästa års Rådslag kommer att hållas i Salem och kommunstyrelsens ordförande i Salem fick också säga några ord. Han passade då också på att välkomna alla till 2011 års rådslag.

Södertörns rådslag 2010 avslutades med indisk dans och middag!

Program Södertörns rådslag 2010: Ledarskap i ett attraktivt Södertörn

- 08:00** **Kaffe och registrering**
- 09:00** **Välkommen till Södertörns rådslag 2010**
Daniel Dronjak Nordqvist, Huddinge kommun
Ingela Josefson, Södertörns högskola
- 09:10** **Södertörns rådslag 2010: program**
Soledad Piñero Misa, moderator
- 09:40** **Att skapa en hållbar framtid – vår tids största ledarskapsutmaning**
Göran Carstedt, The Natural Step International
- 10:50** **Kaffe och smörgås**
- 11:20** **Panelssamtal: Ledarskap i ett attraktivt Södertörn**
Per Unckel, landshövding, Ingela Josefson, Södertörns högskola, Tobias Porserud, Tekniska Högskolans Studentkår och fler representanter för näringslivet och kommuner.
- 12:20** **Lunch**
- 13:20** **Interkulturellt ledarskap – en framgångsfaktor i Södertörn**
Pirjo Lahdenperä, Mälardalens högskola
- 14:05** **Att ta ledarskap för framtiden**
Anders Gyhlenius, IKEA
- 14:40** **Kaffe**
- 15:10** **Inledning till workshops**
Soledad Piñero Misa, moderator
- 15:15** **Workshops**
Entreprenörskap och nyföretagande
Kompetenshöjning - högskola och omvärld
Innovativ besöksnäring
Utveckling av tillverkningsindustrin
- 16:15** **Paus**
- 16:25** **Slutsatser från workshops**
- 16:45** **Sammanfattning och avslutning**
- 17.15** **Mingel, middag och underhållning**

Presentationer av föredragshållare: Ledarskap i ett attraktivt Södertörn

Göran Carstedt

Göran Carstedt kommer berätta om vår tids största ledarskapsutmaning – att skapa den hållbara framtiden. Göran är ordförande i The Natural Step International och deltar i The Clinton Climate Initiative. Han har tidigare haft ledande internationella positioner inom Volvo och IKEA.

Mer information om Göran hittar du här:
<http://www.naturalstep.org/en/g-ran-carstedt>

Pirjo Lahdenperä

Pirjo Lahdenperä som kommer att tala om interkulturellt ledarskap och dess betydelse. Pirjo Lahdenperä är professor i pedagogik med inriktning mot ledning och styrning vid Mälardalens högskola. 2005 utnämndes Pirjo till Sveriges första professor i pedagogik med inriktning mot interkulturell pedagogik.

Mer information om Pirjo hittar du här:
http://sv.wikipedia.org/wiki/Pirjo_Lahdenper%C3%A4

Anders Gyhlenius

Anders Gyhlenius är chef för världens största IKEA-varuhus i Kungens Kurva och en flitig vasaloppsåkare. Han har också arbetat många år i Ryssland. Anders kommer berätta om aktivt ledarskap och framtida utmaningar.

Soledad Piñero Misa

Soledad Piñero Misa kommer vara moderator under Södertörns rådslag. Hon utsågs 2008 till en av framtidens viktigaste makthavare av Veckans Affärer. Soledad har startat företagen Diferencia och Retoy och varit ledare i flera nationella och internationella organisationer.

Mer information om Soledad hittar du här:
<http://www.diferencia.se/soledad.html>